

Μάρτιος 2009

Winston Churchill: “...I would like to see finance less proud and industry more content...”

Σκέψεις & Ιδέες για την Περίφημη Φράση του Άγγλου Πολιτικού

Προσαρμόζοντας τα λόγια του Άγγλου πολιτικού στα “ερείπια” που άφησε στο πέρασμά του ο “τυφώνας” Αμερικάνικη πιστωτική κρίση, ο χρηματοοικονομικός τομέας επέδειξε αυξημένη υπερηφάνεια και επιπολαιότητα. Η απληστία επενδυτών και επενδυτικών ομίλων, η μανιάδης επιθυμία των τραπεζών να λειτουργήσουν ως επενδυτικά ιδρύματα, η απρόσκοπτη επένδυση σε τοξικά προϊόντα, όπως και η ακατάπαυστη χορήγηση δανείων σε επιχειρήσεις για επενδύσεις που τελικά δεν προήγαγαν την ανταγωνιστικότητα και τις καθιστούσαν “εξαρτημένους” οργανισμούς από τα δάνεια προκειμένου να συνεχίσουν να λειτουργούν, οδήγησαν σε κατάρρευση τραπεζικών και επενδυτικών κολοσσών, απειλώντας ταυτόχρονα ολόκληρο το παγκόσμιο οικονομικό σύστημα.

Αυτές οι συνέπειες μπορεί μεν να εξέπληξαν τους εμπλεκόμενους φορείς, όμως θα πρέπει τελικά να θεωρούνται ως αναμενόμενες. Όταν αναλαμβάνονται ριψοκίνδυνες τοποθετήσεις σε πολύπλοκα προϊόντα και οι ενέργειες του ενός πιστωτικού ιδρύματος επηρεάζουν και άλλα με τα οποία αυτό συνδέεται, φυσικό επακόλουθο είναι η κατάρρευση και οι ζημιές για ένα μεγάλο μέρος του τραπεζικού συστήματος.

Ο χρηματοοικονομικός τομέας -το τμήμα του συστήματος που ευθύνεται για τη χρηματοδότηση των οικονομιών ή με άλλα λόγια το finance- θα μπορούσε να συνεισφέρει λιγότερο στη στήριξη του συστήματος δηλαδή των επιχειρήσεων και της βιομηχανίας, οπότε αυτό θα ήταν υγιέστερο για την οικονομία και τις επιχειρήσεις που θα αρκούσαν και σε ίδιες δυνάμεις (content industry). Ίδιες δυνάμεις σημαίνει να μπορούν οι επιχειρήσεις να

δημιουργούν ιδέες, να παράγουν καινοτόμα προϊόντα και να είναι περισσότερο ανταγωνιστικές. Οπότε να μπορούν “να σταθούν στα πόδια τους” με αυτόνομο τρόπο και να μην αναζητούν ξένα κεφάλαια (δάνεια) είτε από τον χρηματοοικονομικό τομέα είτε από τις ίδιες τις κυβερνήσεις, όπως για παράδειγμα συμβαίνει σήμερα με την αυτοκινητοβιομηχανία στις ΗΠΑ. Finance μπορεί κατά τον Τσόρτσιλ να σημαίνει οικονομική βοήθεια τόσο από τις τράπεζες όσο και από τις άμεσες ή έμμεσες κρατικές ενισχύσεις.

Η αναζήτηση χρηματοδοτικής βοήθειας είτε από τραπεζικούς, είτε από κρατικούς φορείς εμπεριέχει, όπως αποδείχθηκε και πρόσφατα, πολλών ειδών κινδύνους, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται ο πιστωτικός, ο κίνδυνος μη αποπληρωμής, ο κίνδυνος περαιτέρω μόχλευσης άρα κατ’ επέκταση υπερχρέωσης του οφειλέτη μέσω συσσώρευσης υποχρεώσεων. Τα ανωτέρω οδηγούν στη δημιουργία του κινδύνου πτώχευσης, φαινόμενο που έλαβε χώρα τους τελευταίους μήνες κατά κόρον σε σημαντικούς για την οικονομία βιομηχανικούς κολοσσούς και επιχειρήσεις.

Ίσως οι επιχειρήσεις, στην προσπάθειά τους να διασφαλίσουν την υγιή λειτουργία τους και να επεκτείνουν τις επενδύσεις τους αποσκοπώντας στην κερδοφορία, στράφηκαν προς εύκολες οδούς, φαινομενικά, οι οποίες θα τους εξασφάλιζαν σε σύντομο χρονικό διάστημα ρευστότητα για να καλύψουν τις υποχρεώσεις τους, αγνοώντας όμως ή παραβλέποντας -αυτό οι ίδιες το γνωρίζουν- τους όρους ανάληψης δανείων και πολύ περισσότερο τους πραγματικούς κινδύνους που κρύβονταν πίσω από τα δάνεια (οποιασδήποτε μορφής) τα οποία αναλάμβαναν.

Δεν είναι προφανές αν η κατάσταση θα ήταν σχετικά καλύτερη στην περίπτωση που οι επιχειρήσεις και η βιομηχανία στηρίζονταν αποκλειστικά ή, τουλάχιστον, κατά το μεγαλύτερο μέρος τους, στις ίδιες δυνάμεις τους. Αυτό, όμως, που μπορεί να διατυπωθεί με σχετική βεβαιότητα είναι ότι όποιο πρόβλημα προέκυπτε, οι επιχειρήσεις θα ήταν σε θέση να το αντιμετωπίσουν εκ των έσω και να προσπαθήσουν να μην το μεταδώσουν στην ευρύτερη οικονομία, παρά μόνο σε συγκεκριμένο κλάδο, ελπίζοντας ότι οι δυνάμεις της προσφοράς και της ζήτησης θα εξουδετέρωναν, έστω και μακροχρόνια, τις όποιες διαφορές υπήρχαν. Σίγουρα ο αντίκτυπος θα ήταν αισθητός και στην

ευρύτερη οικονομία ούτως ή άλλως, εν τούτοις, θα αντιμετωπιζόταν η κάθε περίπτωση ως μεμονωμένη, χωρίς να εμπλέκεται σε ντόμινο αλληλεπιδράσεων, συμπαρασύροντας και επιχειρήσεις που ίσως μέχρι εκείνη τη στιγμή δεν αντιμετώπιζαν ιδιαίτερα σοβαρό πρόβλημα.

Είναι συνεπώς φανερό ότι τόσο η πλευρά της χρηματοδότησης του συστήματος όσο και οι μεγάλες βιομηχανικές επιχειρήσεις εμφανίστηκαν ιδιαίτερα απροετοίμαστες απέναντι στην πιστωτική κρίση που έπληξε τις Η.Π.Α. αλλά και τον υπόλοιπο κόσμο, έχοντας πλήρως λησμονήσει την ευχή που έκανε ο Άγγλος πολιτικός πριν από αρκετές δεκαετίες σκεφτόμενος πολύ συνετά για την ανάγκη του μέτρου που τελικά πρέπει να διέπει και τις σύγχρονες οικονομίες.

Μαρία Σπανού, BSc Economics (Cand.)

Ειδική Ανακοίνωση προς Όλα τα Ενδιαφερόμενα Μέρη

Η πληροφόρηση που περιέχεται στο δικτυακό τόπο www.iraj.gr (Investment Research and Analysis Journal ή IRAJ) και στην παρούσα ανάλυση (ή γενικά παρουσίαση) βασίζεται σε ευρέως δημοσιοποιημένα στοιχεία, στατιστικές βάσεις δεδομένων, ετήσιους απολογισμούς, ενημερωτικά δελτία, επίσημες ανακοινώσεις και άλλες εξειδικευμένες πηγές πρωτογενούς ή δευτερογενούς έρευνας, οι οποίες κατά την άποψη των εκπροσώπων του δικτυακού τόπου είναι έγκυρες, αξιόπιστες και οι κατά το δυνατόν αντιπροσωπευτικότερες του προς εξέταση αντικειμένου. Το IRAJ δεν έχει προβεί σε πρωτογενή ή εμπειριστατωμένο έλεγχο του συνόλου των αναγραφόμενων πληροφοριών / στοιχείων και κατά συνέπεια δεν εγγυάται με απόλυτο τρόπο την ποιοτική και ποσοτική ακρίβεια των δεδομένων και απόψεων που εμπιρεύονται σε αυτήν. Η πληροφόρηση και οι απόψεις που παρουσιάζονται, υφίστανται κατά τη χρονική στιγμή της εκπόνησης της ανάλυσης, αποτελούν προϊόν συνθετικής και κριτικής μεθόδου, και ενδέχεται να μεταβληθούν μετά τη συγκεκριμένη ημερομηνία χωρίς καμία ειδοποίηση από μέρους του IRAJ προς τα ενδιαφερόμενα μέρη. Παράλληλα, είναι πιθανόν, οι απόψεις που βασίζονται σε διαφορετική μεθοδολογία ανάλυσης (θεμελιώδη, τεχνική ή στατιστική ανάλυση) αλλά και σε διαφορετική θεώρηση να μην βρίσκονται, κατά αναγκαίο τρόπο, σε απόλυτη αρμονία μεταξύ τους και ως εκ τούτου τα εξαγόμενα δεδομένα / συμπεράσματα ανάλογα με τα χρησιμοποιηθέντα κριτήρια να δίστανται ή να διαφοροποιούνται. Οι αγορές μετοχών, χρήματος και εμπορευμάτων χαρακτηρίζονται παραδοσιακά από υψηλό βαθμό μεταβλητότητας (volatility), με αποτέλεσμα να καθίσταται κατά καιρούς ιδιαίτερα δύσκολη η απόπειρα πρόβλεψης των μελλοντικών τάσεων. Παράμετροι, όπως οι εταιρικές εξελίξεις, οι μακροοικονομικές και μικροοικονομικές ισορροπίες, οι κλιματολογικές συνθήκες, το επίπεδο των αποθεμάτων και η εν γένει προσφορά και ζήτηση των προς διαπραγμάτευση χρεογράφων παρουσιάζουν ταχείς ρυθμούς αλλαγών ως προς την πληροφόρηση που διαχέεται στην επενδυτική κοινότητα και κατά συνέπεια οι εναλλαγές των προσδοκιών οδηγούν με τακτικό και συνήθως απρόβλεπτο τρόπο σε μικρές ή μεγάλες διακυμάνσεις των τιμών.

Οι προβλέψεις που αναφέρονται στις αναλύσεις του δικτυακού τόπου www.iraj.gr δύνανται να αποτελούν ένα μόνο από τα πολλά υποψήφια / πιθανά σενάρια μελλοντικών εξελίξεων, ανάλογα με τις διαφορετικές κάθε φορά υποθέσεις που λαμβάνονται υπόψη για την εξαγωγή τους. Επίσης δύνανται να εκφράζονται ως προσωπικές απόψεις των συγγραφέων και όχι κατ' αναγκαίο τρόπο ως βασικές θέσεις που εκπροσωπούν το δικτυακό τόπο IRAJ σε ευρύτερη διάσταση. Όλες οι απόψεις οι οποίες βασίζονται σε προβλέψεις μεγεθών χρηματοοικονομικής φύσεως υπόκεινται σε σημαντικούς κινδύνους και αβεβαιότητες ως προς την τελική υλοποίησή τους, με αποτέλεσμα να απαιτείται εξαιρετική προσοχή στη χρήση αυτών των προβλέψεων ως κριτήρια επενδυτικής συμπεριφοράς.

Οι μελέτες και οι αναλύσεις του δικτυακού τόπου www.iraj.gr (Investment Research and Analysis Journal ή IRAJ) δεν αποτελούν προτροπή για την αγορά, πώληση ή διακράτηση αξιών και εκπονούνται με κύριο αλλά όχι αποκλειστικό σκοπό την ενημέρωση των επενδυτών. Τόσο ο κάτοχος όσο και οι συντελεστές του δικτυακού τόπου www.iraj.gr δεν καθίστανται σε καμία περίπτωση υπεύθυνοι για πάσης φύσεως ζημιές, οφέλη ή διαφυγόντα κέρδη, που προέκυψαν από επενδυτικές επιλογές, οι οποίες βασίστηκαν στα συμπεράσματα ή τα αποτελέσματα των αναλύσεων που δημοσιεύθηκαν. Απαγορεύεται ρητώς η αναπαραγωγή, χρησιμοποίηση και διανομή του εν λόγω προϊόντος χωρίς την έγγραφη άδεια του IRAJ και των εκπροσώπων του.
